

20 september 2015 -
Voorganger: Joost Koopmans osa

‘Vredeszondag’

*Voor mensen
die kwetsbaar door het leven gaan
O God, zie het grote lijden van allen
die hun deel niet krijgen van het brood der aarde,
kinderen die leven zonder lach en zonder lied,
arme mensen
die de oorlogen van de rijken worden ingedreven.
Zie, hoe ze opgejaagd, ontheemd, gevlucht,
op zoek zijn naar een plaats om waardig te leven.*

Inleiding

Wij zijn hier samengekomen in naam van het Kruis, vrede, genade. God om je heen en welkom dit uur in de Augustijnenkerk aan ieder die zich even wil bezinnen. Die bezinning richt zich vandaag vooral op de vrede.

Gisteravond werd de vredesweek geopend in de Studentenkapel met een viering van zeven verschillende levensstromingen. Als je vrede wilt vinden met elkaar, moet je van je eigen troon afdalen.

Vandaag zet Jezus in zijn Evangelie een kind in ons midden: beeld van de kwetsbare, weerloze mens. Als wij vrede willen vinden in ons land, in Europa, in de wereld, dan zullen we ons eigen superieure gedrag moeten verlaten en de kleine mens moeten opnemen als broeder en zuster.

Lezing: Jacobus 3, 16-18; 4, 1-3

Waar jaloezie en egoïsme heersen, vieren wanorde en allerlei kwaad hoogtij. De wijsheid van boven daarentegen is vóór alles zuiver, en verder vredelievend, mild en meegaand; ze is rijk aan ontferming en brengt niets dan goede vruchten voort, ze is onpartijdig en oprecht. Waar in vrede wordt gezaaid, brengt gerechtigheid haar vruchten voort voor hen die vrede stichten. Waar komt al die strijd, waar komen al die conflicten bij u toch uit voort? Is het niet uit de hartstochten die strijd leveren in uw binnenste? U verlangt naar iets, maar krijgt het niet. U bent jaloers en moordlustig, maar bereikt uw doel niet. U bekvecht en twist met elkaar. U krijgt niets omdat u niet bidt. En als u bidt ontvangt u niets, omdat u verkeerd bidt: u wilt alleen uw eigen hartstochten bevredigen

Evangelie: Marcus 9, 30-37

Ze vertrokken uit die streek en reisden door Galilea, maar hij wilde niet dat iemand dat te weten kwam, want hij was bezig zijn leerlingen onderricht te geven. Hij zei tegen hen: 'De Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de mensen. Die zullen hem doden, maar na drie dagen zal hij uit de dood opstaan.' Ze begrepen deze uitspraak niet, maar durfden hem geen vragen te stellen. Ze kwamen in Kafarnaüm. Toen ze in huis waren, vroeg hij hun: 'Waarover waren jullie onderweg aan het redetwisten? Ze zwegen, want ze hadden onderweg met elkaar getwist over de vraag wie van hen de belangrijkste was. Hij ging zitten en riep de twaalf bij zich. Hij zei tegen hen: 'Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar.'³⁶ Hij pakte een kind op en zette het in hun midden neer; hij sloeg zijn arm eromheen en zei tegen hen: 'Wie in mijn naam één zo'n kind bij zich opneemt, neemt mij op; en wie mij opneemt, neemt niet mij op, maar hem die mij gezonden heeft.'

Overweging

De brief die Jacobus aan zijn christengemeenschap schrijft, liegt er niet om! “Waar komen al die ruzies bij jullie toch vandaan? Al die minderwaardige praktijken die jullie erop nahouden, dat lijkt toch nergens op. Al dat gepraat over vrede heeft geen zin, als er niet aan gerechtigheid wordt

gewerkt”. Ook in het evangelie is er sprake van geruzie. “Wie is de grootste, de belangrijkste? Wie mag vooraan staan, wie heeft er gelijk, wie heeft het hier voor het zeggen?”

Jezus zet zijn leerlingen niet op hun nummer zoals Jacobus doet, nee, hij zet een kind in hun midden en zegt: “Dit is de norm van grootheid; wie het voor een kind opneemt, neemt het voor mij op”.

Een kind is kwetsbaar, afhankelijk van ouders en zonder macht. Jezus neemt het hier op voor alle ‘kinderen van God’ die in kwetsbaarheid en onmacht moeten leven. Die mens is het uitgangspunt, de norm. Laat die voorgaan, laat die vooraan staan. Laat die de vredesbesprekingen leiden of op zijn minst mee aan tafel zitten. Luister naar de dwaze moeders die hun zonen in de oorlog zijn kwijtgeraakt; zet de vluchteling midden in de kring en vraag je af waar jij op hopen zou als je verhaal, je land, je stad, je monument, je berg, je dorp, je eer, je school, je huis, je deken, je matras, je nachtrust dagelijks aan stukken werd gerukt? De hongerigen, de gehandicapten, de slaven moeten het voor het zeggen hebben, zij zijn de graadmeter voor wat echt belangrijk is, en wijzen de weg naar vrede.

De kwetsbare mens als norm voor vrede: dat begrepen de leerlingen niet. Zij baden voor hun eigen belang, voor hen was eerzucht de norm. Maar hij zegt: “Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar”.

Duizendmaal is dit evangelie al verteld, en wij moeten het weer doorvertellen, want het werk is nog niet gedaan. De vrede moet telkens opnieuw gesticht worden. De belangrijkste moeten plaats maken voor het kind, dat wil zeggen de kwetsbare mens. De heersers en ruziezoekers moeten even hun mond houden voor Jacobus die zegt: “de wijsheid is vredelievend en mild, onpartijdig en oprecht”.

Zouden wij dat durven? Zouden wij zo kunnen spreken en namens al die kleingemaakte mensen het woord voeren? Zoals mensen het tijdens de oorlog al of niet durfden op te nemen voor de vervolgte joden, zigeuners en homo’s?

Wat goed dat wij elkaar hier telkens opzoeken om onze durf te voeden. Op je eentje zou je kunnen verdwalen in de waan van de dag, die zich bezig houdt met wie de belangrijkste, de beste, de mooiste, de sterkste is. Maar samen vormen wij een kring van geloof die de kleine mens in het midden zet, ook de kleine mens die jezelf bent. Misschien mogen wij dan, soms even, ervaren hoe Hij in die weerloze mens tastend aan het licht komt...

=====
Perikopen: De Nieuwe Bijbelvertaling, © Nederlands Bijbelgenootschap 2004/2007.